

מ"ת 31799/06/17 - מדינת ישראל נגד עמוס גניש,רחלי גניש יוסף

בית משפט השלום בראשון לציון

מ"ת 31799-06-17 מדינת ישראל נ' גניש(עציר) ואח'
תיק חיצוני:

בפני	כבוד השופט אייל כהן
מבקשים	מדינת ישראל
נגד	
משיבים	1. עמוס גניש (עציר) 2. רחלי גניש יוסף (עציר)

החלטה בעניין משיבה 2

בפניי בקשה למעצר המשיבה עד תום ההליכים.

תמצית כתב האישום ובקשת המעצר

נגד המשיבה (נאשמת 2) הוגש כתב אישום, בו נאשם גם בן זוגה (משיב 1). כתב האישום אוחד 137(!) אישומים שעניינם סחר בסם מסוכן מסוג קנאביס (**להלן גם: "הסם"**), בצוותא חדא. המדובר למצער ב- 1,739 עסקאות מכר סם, שנמכר לכאורה ע"י המשיבים לכ- 120 קונים שונים. מבין אלה, במאות רבות מן המקרים, נמכרו הסמים ל- 14 קטינים וקטינות. הסמים נמכרו תמורת סך הנאמד לכל הפחות ב- 216,700 ₪, לאורך תקופה בת כשנה וחצי לערך. דרך כלל, המדובר במכירות סם במשקל גרמים בודדים בכל פעם, לכל היותר, בתמורה לסכומים הנעים בין 100 ל- 500 ₪.

המשיבים הואשמו בעבירות מכוח סעיפים 13 + 19א לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש] התשל"ג- 1973, יחד עם סע' 29(א) לחוק העונשין, התשל"ז- 1977.

על פי הנטען בחלק הכללי לכתב האישום, במועדים הרלבנטיים היו המשיבים בני זוג, אשר התגוררו בשתי כתובות שונות בעיר ראשון לציון. המשיבים החזיקו בשלשה טלפונים ניידים, באמצעותם ביצעו את העבירות. הסמים נמכרו הן מכתובות מגוריהם או בסמוך להם והן ממקומות שונים ברחבי העיר, הכל בשיתוף פעולה מלא ביניהם, כאשר שניהם עונים לפניית קוני הסם ומספקים את הסמים לסירוגין. בחלק מן המקרים פנו המשיבים לקוני הסם והציעו "חומר חדש". נטען כי המשיבים ניהלו "עסק סמים לכל דבר ועניין מביתם", בו התגוררו עם בנם הקטין, כבן 10 שנים.

בבקשת המעצר ציינה המבקשת, בין היתר, כי על פי הודעותיהם של שני קטינים-רוכשי סם, לעיתים הגיעו המשיבים למפגשים בהם נמכרו סמים, עם בנם הנ"ל.

עוד ציינה המבקשת את עברם הפלילי של השניים. בעניינה של המשיבה צוין כי לחובתה הרשעה אחת שעניינה הפרעה לשוטר ושימוש בכוח כדי למנוע מעצר.

קורות ההליך ותמצית טיעוני הצדדים

עוד ביום הגשת האישום, עתרה באת כוח המשיבים, עוה"ד גב' גרידיש, לשחרורם ממעצר, בטרם עינה בראיות. הטעם לבקשתה נבע מכך כי עקב מעצרו של השניים אין בנם הקטין זוכה לראותם. דחיתי בקשה זו ועם זאת, מצאתי להורות על קבלת תסקירי שירות המבחן בעניינם, תוך שהבהרתי כי לא יתקיים כל דיון בחלופת מעצר, טרם תינתן הכרעה סופית בסוגיית הראיות-לכאורה.

בפתח ישיבת יום 5.7.17, ציינה באת כוח המשיבים כי בחנה את חומר הראיות ומצאה כי קיים ניגוד עניינים בין המשיבים, באופן שאינו מאפשר לה לייצגם במשותף. משכך, נקראה לאולמי תורנית הסניגוריה הציבורית, עוה"ד גב' פרידלנד, ולאחר בירור הסוגיה, לאור בקשת המשיבה כי זו האחרונה תייצגה, הוריתי כאמור.

עוד באותה ישיבה, הסכימה ב"כ המשיב לקיומן של ראיות לכאורה בעניינו.

עובר לאותה ישיבה התקבלו תסקירי שירות המבחן בעניינם של השניים. מן התסקיר שהתקבל בעניינה של המשיבה עלה, בין היתר, כי המשיבה, כבת 45, נשואה בשנית ואם לשלושה. בנה הקטין, כבן 10, משותף לה ולמשיב. לדבריה הייתה נתונה לאלימות קשה במסגרת נישואיה הראשונים ואף שהתה במקלט לנשים מוכות. עוד טענה כי הקשר הזוגי עם המשיב חיובי ומשמעותי, על אף אלימות שהפגין כלפיה. שירות המבחן ציין כי לפני כשבע שנים פגש במשיבה כמתלוננת והתרשם אז מקושי המשיבה לבסס נפרדות מן המשיב. בכל הנוגע למיחוס לה בהליך דנן, ציינה המשיבה כי חששה מפני המשיב, אשר הפעיל כלפיה מניפולציות רגשיות על מנת שתשתף עימו פעולה.

לא למותר לציין כי גם המשיב ציין בפני שירות המבחן טענה דומה, אם כי הפוכה, בה השליך את הבעייתיות העולה מן המיחוס לו, כלפי המשיבה.

שירות המבחן התרשם כי ניכר מדברי המשיבה, כי אין היא בעלת כוחות להתנהל בנפרד מן המשיב. המשיבה הוסיפה וציינה קיומה של מצוקה כלכלית, כרקע למעצרה וכן איסור שאסר עליה המשיב, לדבריה, לעבוד בעבודה מסודרת. עוד התרשם מיכולת מצומצמת של המשיבה לראות את עצמה כאחראית לבחירותיה, כמו גם המשתמע מכך באשר למסוכנות הנשקפת ממנה, בצד הפנמה הדרגתית של דפוסים שוליים תוך מיקוד ברווח כלכלי מהיר. הערכת קצינת המבחן היא, כי קיים סיכון, שלא פחת, לפיו הקשר בין המשיבים, אף אם לא ישוחרר המשיב ממעצר, יגביר סיכון מצד המשיבה להמשך התנהגות שולית בעולם הסמים.

שירות המבחן התייחס לבקשת המשיבה להשתחרר לחלופת מעצר בבאר שבע, בפיקוח אימה, אחותה וביתה. השירות מצא כי השלש אינן מתאימות למלאכת הפיקוח, בשל טעמים אותם פירט בתסקיר.

בסיפא התסקיר צוין כי מבלי להתעלם מהיות המשיבה אם לבן קטין, נמנע שירות המבחן מהמלצה לשחרור המשיבה. השירות מעריך קיומו של סיכון משמעותי, הנלמד מאופי המיחוס למשיבה באופן מתמשך ובהיקף משמעותי, במסגרת החלופה המוצעת. כך הדבר, בין היתר, בשל קושי לבסס נפרדות מן המשיב, קשריה עם עוברי חוק בעולם הסמים והפנמתה דפוסים שוליים.

הדיון נדחה לשם קבלת תסקירים משלימים בעניין המשיבים ולצורך בחינת הראיות ע"י באת כוחה החדשה של המשיבה.

עובר לשיבת יום 17.7.17 התקבלו תסקירים משלימים. התסקיר השני בעניינה של המשיבה, אינו אלא הודעה קצרה לפיה לא הוצגו בפניו מפקחים נוספים.

בישיבת יום 17.7.17 הסכים המשיב למעצרו עד לתום ההליכים. עוד באותה ישיבה, הסכימה באת כוח המשיבה לקיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר. עם זאת, עתרה לשחרורה לחלופת מעצר ביתית.

ב"כ המשיב טענה כי למשיבה אין עבר פלילי- אם כי כמצוין מעלה קיימת הרשעה קודמת שאינה מתחום הסמים. עוד הפניתה לטענת המשיבה לפיה הייתה היא קרבן לאלימות בנישואיה הראשונים וכי הדבר מסביר כיצד "הגיעה לאן שהגיעה", למצוקה הכלכלית. לטענתה, המשיב הוא הדמות הדומיננטית בפרשה ומעצרו מפחית את מסוכנותה. הסניגורית הביעה הסתייגויות שונות ממסקנות שירות המבחן אשר מצא לפסול את המפקחות המוצעות מושא תסקירו הראשון. איני מוצא לפרט באשר להסתייגויות אלה, שכן ההגנה לא ביקשה לאשר את אותן מפקחות.

ב"כ המשיבה הפניתה לפסיקה התומכת לשיטתה בטיעוניה, והציעה חלופת מעצר ביתית בירושלים, בפיקוח שני מפקחים. במענה לשאלתי השיבה הסניגורית כי לטעמה אין טעם בקבלת תסקיר משלים אשר יבחן את המפקחים החדשים המוצעים, שכן די בבדיקת בית המשפט אותם. המדובר במכר של המשפחה, המציע את ביתו כחלופת מעצר, ובחברת ילדות של המשיבה. השניים השיבו לשאלתי ולשאלות התביעה.

עוד נטען כי המשיבה אינה בעלת "אישיות עבריינית" וכי די בשחרורה, בתנאים המוצעים, כדי לאיין את מסוכנותה. הסניגורית נמנעה מלהציע מעצר בתנאי איזוק אלקטרוני, אך במענה לשאלתי השיבה כי לחילופין תסכים המשיבה גם לכך.

באי כוח המבקשת הפנו לחומרת המיחוס למשיבה בכתב האישום, קרי לריבוי העסקאות ולריבוי קוני הסם, בהם קטינות וקטינים. המבקשת חולקת על כי המשיב הוא שהיה דומיננטי בנסיבות, בהדגישה כי המשיבה מואשמת יחד עימו כשותפה לכל דבר ועניין. נטען כי אין להפלות את המשיבה לטובה, בשל היותה אישה; כי גם שירות המבחן נמנע מלהמליץ על שחרורה, על אף היותה אם לבנה הקטין; צוין כי מסוכנות המשיבה נלמדת גם מכך שביצעה לכאורה את המיחוס לה בקרבת בנה הקטין ונטען כי המפקחים שנשמעו באולמי אינם מתאימים למלאכת הפיקוח.

דין והכרעה

בצד קיומן של ראיות לכאורה ובאין חולק על עילת המעצר הסטטוטורית, חובה על בית המשפט לבחון האם ניתן לאיין את מסוכנותו של הנאשם שבפניו, בחלופת מעצר. תנאי מקדמי לשחרור הוא מתן אמון בנאשם.

הלכה חוזרת ונשנית היא, כי ככלל, כאשר עסקינן בעבירות סחר-סם, דין הנאשם להיעצר עד לתום ההליכים, בעוד החריג הוא שחרור לחלופת מעצר (ראו למשל: בש"פ 3239/09 **בוטרשוילי נ' מדינת ישראל**, מיום 22.4.09).

זאת ועוד, בהתאם להוראת סעיף 22ב(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996, לא יוטל מעצר בפיקוח אלקטרוני בעבירות אלה, אלא אם כן שוכנע בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, כי בשל נסיבות ביצוע העבירה או נסיבותיו המיוחדות של הנאשם, ובכלל זה היותו של הנאשם קטין, ניתן להסתפק במעצר באיזוק.

הדרישה ל"טעמים מיוחדים" פורשה בפסיקה כגיל צעיר, העדר עבר פלילי, תסקיר חיובי, שיקולי שיקום, משך המעצר, טיב העבירה ונסיבות ביצועה ועוד (ראו למשל- בש"פ 8155/15 **קלר נ' מדינת ישראל**, מיום 9.12.15). המלצת שירות המבחן וקיומם של מפקחים ראויים אינם באים בגדר "טעמים מיוחדים", שכן מדובר בנתוני בסיס המאפשרים את אימוץ הפיקוח האלקטרוני בכל מקרה, ולא דווקא בעבירות המחייבות קיומם של "טעמים מיוחדים" (בש"פ 2472/16 **זיתוני נ' מדינת ישראל**, מיום 3.4.16).

כך למשל, על יסוד האמור, אישרו שתי ערכאות הערעור את החלטתי בדבר מעצרו של נאשם נעדר עבר פלילי, אשר הואשם ב- 21 אישומים שעניינם סחר סם, ל- 21 קונים שונים, בנסיבות בהן המדובר היה במכר גרמים בודדים (בש"פ 3670/17 **מאיר אהרון נ' מדינת ישראל**, מיום 7.6.17).

מעצר בתנאי איזוק אפשרי עת עסקינן בעבירות גידול סם, גם בהיקף ניכר, מקום בו נמצאה חולשה ראייתית (בש"פ 433/17 **אונגר נ' מדינת ישראל**, מיום 24.1.17) או במקום בו המדובר היה בעבירה בודדת של ייבוא סם, בשל גילו הצעיר של הנאשם, נעדר עבר פלילי (בש"פ 3361/17 **מדינת ישראל נ' ליזרוביץ'**, מיום 22.6.17). בהעדר נתונים אלה לקולא, דינו של הנאשם להיעצר (ראו למשל: בש"פ 1495/17 **מדינת ישראל נ' יובל זאודי**, מיום 21.2.17).

עוד יש לזכור כי ככלל, אין באיזוק האלקטרוני כדי למנוע מכירת סם ע"י הנאשם-האיזוק. המסוכנות מושא עבירות הסחר שונה מן המסוכנות מושא גידול סם, שהיא עבירה המחייבת דרך כלל הקצאת זמן, תשומות ומשאבים, בניגוד לאופיה הרגעי של מכירת הסם. מעצר בתנאי איזוק אפשר ויהא יעיל, בנסיבות כגון איזון מסוכנות ספציפית כלפי מתלוננת בעבירות אלימות, או איזון מסוים של מסוכנות בעבירות רכוש. לעיתים יעשה שימוש בכלי זה על מנת לעבות חלופת מעצר, כאשר טיב המפקחים המוצעים אינו מניח את הדעת באופן מיטבי, בעת בה סבור בית המשפט כי אין להותיר את הנאשם במעצר מאחרי סורג ובריח. כל זאת ציינתי מבלי להתעלם מכך כי במקרים מסוימים נעשה שימוש בכלי זה, אף בעבירות סחר, אם כי בהיקף קטן.

על רקע ברירת המחדל אותה קובע הדין, יש לבחון האם באה המשיבה שבפניי במסגרת החריגים לכלל לפיו דינה להיעצר.

ראשית דבר, יוזכר כי המשיבה הסכימה לקיומן של ראיות לכאורה. על אף האמור, טענה כי המשיב הוא שהיה דומיננטי-טענה עליה חולקת המבקשת. יש לזכור כי בשל מהות ההליך דנן, קיים קושי לבחון טיעונים עובדתיים, שכן אין הטוען עומד בחקירה נגדית. על אף האמור, לעיתים מוצגות אסמכתאות כאלה ואחרות בפני שופט המעצרים, שיש בהן כדי לחזק ולו במידת מה את הנטען. טיעונה זה של המשיבה לא נתמך בראיה כלשהי, זולת דבריה. ככל שעולה המסוכנות הנשקפת מנאשם, כן תגדל מידת השכנוע הנדרשת ממנו, כמו גם עצמתה, לסתירת חזקת המסוכנות. משניתנה הסכמתה של המשיבה לקיומן של ראיות לכאורה, ובהעדר הצגת נתונים נוספים המוסכמים על הצדדים, ייבחן עניינה של המשיבה על פי האמור בכתב האישום, בלבד.

כתב האישום מייחס כאמור ביצוע עסקאות סמים, בהיקף עצום. אמנם המדובר ככלל במכירת כמות קטנה של סם בכל פעם, אך כמות העסקאות, כמות הקונים, משך הזמן ושאר הנתונים שפורטו מעלה, מלמדים כי לכאורה אכן עסקה המשיבה, כשותפה, במיזם עברייני ממשי, שנמשך כשנה ומחצה.

בתקופה זו הפיצה המשיבה, תמורת סכומי כסף מצטברים בלתי מבוטלים, סמים מסוכנים, ברחבי העיר. כמצוין מעלה, במאות מן המקרים נמכרו הסמים לקטינים וקטינות- 14 במספר. בעוד בחלק מן האישומים המדובר במכירות ספורות, הרי בחלקם האחר מספרם נאמד בכחמישים או שישים, באישום נתון. כך למשל, עניינו של אישום מס' 84 ב- 130 עסקאות בהן נמכרו סמים לקטין מסוים, משך כשנה; עניינו של אישום מס' 102 בכ- 70 מכירות לקטין אחר, על פני חמישה חודשים; עניינו של אישום מס' 24 בכ- 50 מכירות לקטין שלישי ועוד. באישום מס' 23 צוין למשל כי המשיבה עצמה היא שמכרה סמים לקטין, מביתה.

לא אחת, טוענים נאשמים בעבירות סחר סם, כי התמכרותם לסם היא שהביאה לביצוע העבירות; כי מכרו סמים שלא למען רווח כספי, כי הסם נמכר למכריהם בלבד ועוד כיוצ"ב טיעונים. המשיבה לא טענה וממילא לא הוכיחה טענות כאמור. המשיבה אינה מכורה לסמים, אלא מכרה אותם לכאורה בהיקף גדול, לכל דיכפיו, תמורת בצע כסף. אין עניינה דומה לעניינו של נרקומן-סוחר סם, המבקש ושב ומבקש להיגמל מן הסם.

הדעת נותנת כי מי אשר היה שותף משך שנה ומחצה למיזם עברייני כאמור, הוא בהכרח בעל קשרים עם גורמים שוליים שונים בעולם הסמים, הן כאלה מהם קיבל או רכש את הסמים שמכר והן כאלה להם מכר. זהו נדבך נוסף המלמד מניה וביה על מסוכנותה של המשיבה.

אף שירות המבחן אינו ממליץ על שחרורה של המשיבה, בציינו כי בדרכו למסקנה זו לא התעלם מהיותה אם לקטין. ברי כי בית המשפט אינו כבול בהמלצות שירות המבחן ועם זאת הלכה חוזרת ונשנית היא, כי נדרש טעם מיוחד לסטות מהמלצה שלילית (בש"פ 3386/07 **מדינת ישראל נ' אשד**, מיום 18.4.07). כך הדבר, בניגוד לסטייה מהמלצה חיובית, שאינה מחייבת הנמקה מיוחדת (רע"פ 765/14 **אחרינו נ' מדינת ישראל**, מיום 13.3.14). בשים לב לאמור

לעיל ולמפורט להלן, לא מצאתי טעם לסטות מהמלצה זו.

עברה הפלילי של המשיבה זניח למדי ואינו מתחום הסמים. עם זאת, גם משקל של זניחותו של העבר הפלילי פוחת למול חומרת המיוחס למשיבה. אין המדובר במעידה חד פעמית הניתנת להסבר מקל, כי אם להתמשכות עבירות רבות על פני תקופה, למטרות רווח ותוך התעלמות מפגיעתם הרעה של הסמים בציבור בכלל ובקונים בפרט.

המשיבה נימקה את רצונה להשתחרר ממעצרה גם בשל הצורך לשהות במחיצת בנה הקטין, אשר אביו, המשיב, עצור עד לתום ההליכים בעת הזו.

טיעון זה מופנה לאוזן וללב גם יחד. ברי כי עדיף לקטין, כי ישהה במחיצת אימו ומשכך יש להביא גם נתון זה וטיעון זה, במניין השיקולים. על אף האמור, ולא בלב קל, סבורני כי אין ליתן לטיעון זה משקל בכורה וכי אין בו כדי להטות את הכף לעבר שחרור. המיזם העברייני בו לכאורה נטלה המשיבה חלק, כמוהו כהר גדול. כה גדול הוא, עד כי גם אם תימצא השמש ברום השמיים, צילו מעיב על כל טעם לקולא, ולא נמצאו רבים כאלה.

לאור כל אלה, לאחר שהפכתי בדבר, מצאתי כי לא נתקיימו חריגים המצדיקים סטייה מן הכלל לפיו דין הסוחר בסמים להיעצר. המשיבה לא צלחה את המשוכה הראשונה, שעניינה מתן אמון. אין מנוס ממעצרה עד לתום ההליכים, באשר לא אוכל לתת בה את אותה מידת אמון הנדרשת, על מנת להורות על מעצרה בתנאי איזוק. ממילא אמרתי בכך כי לא אוכל להסתפק בחלופת מעצר ביתית.

אין מקרה אחד דומה למשנהו ו"כל נתון נוסף המונח על כפות המאזניים ושקילה מחדש עשויים להטות את כפות המאזניים לכאן או לכאן, למעצר או שחרור" (כב' השופטת נאור, כתוארה אז, בבש"פ 7686/03 **רפיב נ' מדינת ישראל**, פד"י נז(6), 753, 763).

עיינתי היטב בפסיקה אליה הפניתה באת כוחה של המשיבה, ולא מצאתי כי יש בה כדי לגרוע ממסקנתי. לא הוצג בפני מקרה הדומה בנסיבותיו לנסיבות דנן, בו הורה בית משפט על שחרור - ולא בכדי. הפסיקה שהוצגה חלקה ניתנה בטרם תיקון החוק שעניינו מעצר באיזוק (חלף שחרור באיזוק); חלקה עניינו בעבירות סם שונות בתכלית מן הנסיבות דנן; חלקה אין עניינו בעבירות סם - ובהקשר זה יצוין כי קיים קושי להשוות מעשית בין סוגי מסוכנות שונים: אין ללמוד לענייננו מתיק בו שוחרר באיזוק (טרם תיקון החוק כאמור) נאשם בניסיון רצח, שכן הפסיקה אותה פירטתי לעיל מלמדת על דין ספציפי לעבירות דנן. בנוסף הוצגה פסיקה הנוגעת למושכלות יסוד באשר לטיבם של מפקחים ולכך כי שום חלופת מעצר אינה הרמטית. החלטתי זו אינה עומדת בסתירה לאמור, כי אם מהווה יישום קונקרטי של הדין הנוהג.

על אף שמצאתי כי המשיבה אינה ברת שחרור, כך שאין בפיקוח אנושי בחלופת מעצר כדי לאיין את מסוכנותה, אתייחס בתמצית למפקחים שהוצעו. באשר למפקח המוצע, מר לוי, התרשמתי כי על אף רצונו הטוב אין המפקח מפנים את חומרת המיוחס למשיבה, וכי אינו מודע להיקף המיוחס לה. באשר למפקחת המוצעת גב' ברמוחה, המעט שאציין הוא כי המדובר במי שלחובתה עבר פלילי, הגם ישן, אך עניינו גם בעבירות התחזות. בנוסף, הודתה למעשה בשימוש בסם

לצריכה עצמית אותו צרכה כעבירה, על אף שלדבריה מחזיקה היא באישור כדין לשימוש בקנאביס, בו דווקא לא עשתה שימוש. מצאתי קושי באישור המפקחים, אך יודגש כי לא בשל כך נמנעתי מלהורות על מעצר בתנאי איזוק או שחרור.

אשר על כן ולאור כל המפורט מעלה, אני מורה על מעצרה של המשיבה עד לתום ההליכים.

ניתנה היום, כ"ה תמוז תשע"ז, 19 יולי 2017, במעמד הצדדים.